

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-6237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВНУТРІШНІ КЛОПОТИ І ЗАГРАНИЧНА ПОЛІТИКА АМЕРИКИ

ВАШИНГТОН. — Републіканський сенатор Тефт з Огайо, якого дехто вважає найбутнім кандидатом на президента з боку Републіканської Партії, виголосив промову, в якій закинув президентові Рузвельтові, що він навмисно викликає стільки галасу про міжнародне положення та заграничну політику, щоб відвернути ті невдачі, які зазнає його політика всередині країни. Впродовж останніх трьох місяців, говорив сенатор, чогось мало, або й зовсім не чути про економічну політику "нового розділу", а кожний член кабінету, чи це входить в обсяг його праці чи ні, говорить багато про положення за границею, та проковує чужі краї. "Одно є цілковито певним", говорив Тефт, "що такування диктаторів, чи вихвалювання демократій не може поліпшити положення людей цього краю, та збільшити їх доходи навіть на один цент". Далі Тефт вказував, що нині, по таких страшних державних видатках і задовженнях, далі є коло 12 мільйонів людей без роботи.

"ЧИСТКА" ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Демократичні консервативні сенатори і конгресмени є тої думки, що промова Рузвельта до молодих демократів, в якій він закликав тих, що не годяться з теперішнім проводом Демократичної Партії, виступити з неї, означає, що Рузвельт підготував чергову "чистку" з консервативних елементів. Зробивши "чистку", він в той спосіб підготує собі ґрунт до нової номінації на президента, говорили вони. Сенатор Джордж заявив, що його ніхто не усуне за його консервативні погляди з Демократичної Партії, бо він був у ній скорше, ніж ті, що хотілиб його тепер звідтам усунути.

КОМАНДАНТ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕГІОНУ ПРОТИ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — На банкеті Американського Леґіону, його головний командант Стивен Чедвік, заявив, що Америка не повинна ніяк втручатися до європейської війни, а повинна пильнувати своїх справ, та усувати безробіття. Найкращою прислужкою для чужих демократій буде це, коли Америка покаже, що демократія справно працює вдома, говорив Чедвік.

ЧОЛОВІ АМЕРИКАНЦІ ПРОТИ ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН. — На конгресі Дочок Американської Революції бесідники висловлювалися проти участі Америки в якій небудь чужій війні. Сенатор Каравей говорив, що треба зброїтись для самооборони, а не для нападу. Конгресменка Едіт Роджерс говорила, що Америка не повинна втручатись в ніяку чужу війну, на це тільки, щоб "врятувати імперію для тих, що шукають за імперіями". Вона говорила, що, як члени конгресового комітету заграничних справ, старалась якнайпростудіювати заграничне положення і прийшла до висновку, що Америка цілком не зобов'язана супроти "так званих європейських демократій". Далі вона стверджувала факт, що в Америці працюють з великою напругою чужі круги, щоб викликати воєнну гарячку й загнати Америку у війну. А цього непотрібно, бо нині так стоять справи, що навіть зєдинені ворожі сили Європи не годні нічого заподіяти Америці, говорила вона.

СТУДЕНТИ ПРОТИ ВІЙНИ.

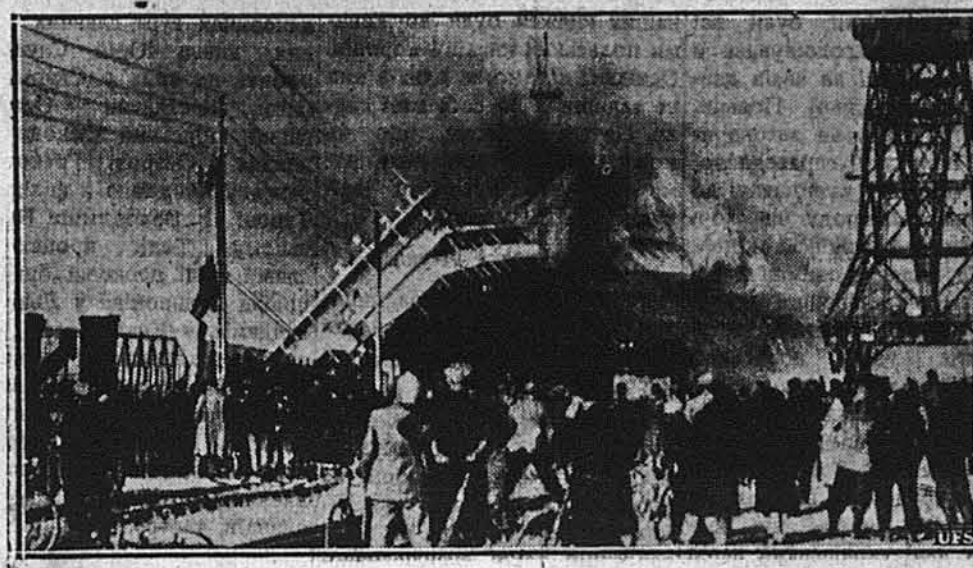
НЮ ГЕЙВЕН. — Студенти Єйльського університету величезною більшістю голосів, бо 137 проти 615, висказались рішуче проти участі Америки в європейській війні.

НОРТ МЕНЧЕСТЕР (Індіяна). — Студенти Менчестерського каледжу не лиш, що вілости висказались проти війни, але влаштували вулицями противоєнну маніфестацію, в якій представляли страхоту війни. Ця маніфестація була так реалістична, що жінки на вулиці плакали. Деякі із них думали, що війна вже вибухла.

НЮ ЙОРК. — Коло 10,000 студентів ньюоркських університетів, а також коло 100,000 довоклицьких, мали свої наради над питанням участі Америки у війні. Всі вони виразно заявлялись проти війни. Половина з них прирікала цілковито бойкотувати війну. Інша задоволена зазначенням свого становища.

МІЛКЕН ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

НЮ ЙОРК. — Відомий американський учений, Мілкен, що має за свої природничі науки нагороду Нобля, виголосив на банкеті промову, в якій сказав, що чергова війна принесе кінець цивілізації. Коли війни не буде, то ми є на порозі "золотої доби", говорив він.

ЗАГАДОЧНИЙ ПОЖАР КОРАБЛЯ (Радіо фотоґрафія.)

У французькому порті Ле Гавр потонув великий французький корабель "Париз". З поклада ще добувається подумя. Французька поліція винувачує чужинців.

НОВА ЛАТИНСЬКА ПАРОХІЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ЕПАРХІЇ.

Від 1. березня відчинили в Зарудді, пов. Зборів, нову парохію латинського обряду. До тієї парохії належать такі місцевості: Пробіжна, Озерянка, Лавриківці, Плісники, Травотлоки, Урлів і Заруддя зі Зарудкою.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА.

"КЦ" з 24. березня повідомляє: Перед окружним судом у Самборі станув о. Теофіл Гурко, гр.-кат. завідаєтель з Бутлі, турчанського повіту, обвинувачений зі ст. 154, зак. 2. к. к. у прилюдному наклепуванні до злочину та зі ст. 170. к. к. у поширюванні фальшивих вісток, що можуть викликати прилюдний неспокій. У зв'язку зі святом 950-ліття хрещення України відбулося в церкві у Виннику торжественне богослуження, підчас якого о. Гурко виголосив проповідь до кількох тисяч осіб. Ця проповідь мала мати політичний характер і в незвичайно гострому її змісті прокуратура добачила злочин та накладала арештувати о. Гурка. Суд під проводом о. с. Хшонцевського засудив о. Гурка на 2 роки безоглядної в'язниці та відмовився випустити засудженого на вільну стопу.

НЕ ДАЮТЬ ДОЗВОЛУ НА УКРАЇНСЬКІ ІМПРЕЗИ В ТУРЧАНИНІ.

Від осені турчанське старство не дає українським установам дозволів на якінебудь імпрези, хоч би навіть зовсім звичайні аматорські вистави. Не дозволило воно також на висвітлення фільми "До добра і краси", хоч турчанське кіно висвітлює кілька разів тиждень різні фільми та відбуваються без перешкод польські та жидівські вистави.

ГОЛОД У СССР.

Катастрофа голоду навістила найбільш урожайні області СССР, як лівобережжя України, надволянського округу, північний Кавказ і західний Сибір. Селяни зли бублють, призначену до садження. Катастрофальні посухи, постійні експерименти, нездібність достосувати хліборобську продукцію до рілі, бюрократичний радянський апарат, все те доводить до голоду кожного передовку.

ПРИПИНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У ВОСКРЕСІВЦЯХ.

Коломийське повітове старство припинило діяльність всіх українських товариств у Воскресівцях, значить чит. Провсвіт, кружок РШ, Сільськогосподаря, Союзу Українок, чит. Скали та Каменярів. Причиною припинення українських товариств було те, що як подає польська преса, солтис вивісив на громадським будинку державний прапор, однак той прапор хтось скинув. Поліційне слідство ніби виявило, що прапор скинули тамошні націоналісти.

ДО 1945-ГО РОКУ НЕ МОЖНА БУДЕ НОСТРИФІКУВАТИ У ПОЛЬЩІ МЕДИЧНИХ СТУДІЙ.

Абсолютні медицини закордонних університетів роблять заходи, щоб знову відкрити нострифікацію. В цій справі внесено відповідні меморіали до рад лікарських виділів усіх університетів. Але всі ці заходи залишилися без успіху. До 1945-го року справа допущення нових нострифікантів пересуджена і ради виділів не думають устійнити нових контингентів до того часу.

ЗБЛИЖУЮТЬ БІЛОРУСЬКИЙ ПРАВОПИС ДО РОСІЙСЬКОГО.

Білоруська Академія Наук виступила з проектом уніфікування білоруського правопису з російським. Згідно з цим мають усунути різниці, які впадають в очі у правописі білоруських слів. Наприклад білоруськи пишуть згідно з вимовою: "вуліца", "гісторія", "траука" і т. д., а замість того тепер заведуть: "уліца", "історія", "травка" і т. д. Цю реформу мотивують тим, що це "упрости́ть" правопис, усуне низку непотрібних труднощів і зближить білоруську мову до російської.

АРЕШТУВАННЯ ПРОСВІТНОГО ОРГАНІЗАТОРА.

Поліція перевела основну ревізію (третю з черги в цьому році) в мешканці освітнього інструктора при філії "Провсвіт" в Турці, Андрія Горечка. По ревізії його арештували та примістили в судових арештах у Турці, відки перевезли до арештів Окружного Суду в Самборі.

ПІД ЗАМІТОМ "РУЩЕННЯ НАЗВІСК".

В останніх днях доручено кільком священникам у Турчанщині акт обвинувачення за провини з арт. 287 к. к. ("рушене назвіск"), поповнені в той спосіб, що в метричних книгах вписували родові прізвища Шумінські, Тимінські і т. п. як Шумінський, Тимінський і т. д. Акт обвинувачення відстає між іншими: о. Юрій Гнатішак з Дидьової, о. Омелян Гомза з Багного й о. Михайло Конюшко з Роздуча.

СТРАХ ПРИЧИНОЮ ХВОРІБ.

Всякі є причини хворіб та слабостей, та найбільше людей хворує через страх. Не робить різниці, чого ви боїтеся: чи того, що може збанкрутувати, чи того, що вам здається, що маєте рака в шлунку, — всякий страх ослабить вас.

Страх створює в тілі такий настрій, що одні частини тіла наче обезладнені параличем, а інші надмірно працюють. Значить: страх позбавляє тіло рівноваги, а коли в тілі бракує рівноваги, то легко зарозитися або знемічати. Страх передовсім ослаблює тіло. А ослаблене тіло легко захворює. Тож не піддавайтесь своєму найбільшому ворогові, тобто страху, бо страх завжди може вам пошкодити. А коли будете відважні — то відвага напевно вам скрізь допоможе. Відвагою і світ здобувають — і відважних любить світ.

ЗАХВОРОВАЄМО ЧЕРЕЗ БРАК ЕЛЕКТРИКИ.

Тіло людське збудоване з мільярдів живих клітинок. А кожна клітинка — не тільки жива, але й безупинно виробляє тілесну електрику, яку ми з привички волимо тільки енергією тіла називати. І коли людина здорова, то всі її клітинки правильно працюють та виробляють тілесну електрику. А можна й так сказати: кожна клітинка в тілі правильно виробляє тілесну електрику, то людина здорова.

Та коли людина дуже довго працює без відпочинку, коли довго не спить, або коли розгублено живе, то засіб її тілесної електрики обнизяється, і тоді вона ослабне та може легко зарозитися. Нервовість також є ознакою того, що людина не має подостатком тілесної електрики.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В НЕВОЛІ.

Львів. — Впадає в очі, коли переглядати українські газети, що там мало новинок про українські справи, а про Карпатську Україну такі нема ніяких. Чому це так, можна вичитати зі статті, поміщеної у великодньому часопису "Новий Час" п. н. "Важка роль преси". Автор стверджує, що українська преса добре знає, на що є цікаві українські читачі й чого вони вимагають від своєї преси. Та треба знати, що тепер урядують польський пресовий закон! А попри те, коли нема змоги інформувати українців про українські справи, то тут заважає слово того, в чім інтереси лежить, щоб український нарід не знав, що діється у світі. Тому, кінчить автор, хай українська читаюча публіка не ремствує на українську пресу, бо вона знає свою роль, а коли її не виконує, то тут не її вина. А чия? Чейже не тяжко догадатись.

УКРАЇНЦІ ВЖЕ ТВОРЯТЬ ЛЕГЕНДУ.

Львів. — Так пише "Век Нови" про політичні настрої українців після упадку Карпатської України. Польська газета твердить, що українці живуть тепер звідомленнями про партизанські бої Січовиків в Карпатській Україні: "В Карпатській Україні повстає в цій хвилині нова легенда в історії української збройної боротьби і годі цьому дивуватися, що принайменше цей момент пробуеться винести з поразки". Газета стверджує, що хоч опір Січовиків безнадійний, але "тактику вибрано влучно".

ТІЛЬКИ НЕ НА ПОЛЬСЬКОМУ...

Львів. — "Век Нови" пише, що хоч українці розчарувались на Німеччині, то на його думку, як тільки німецька тактика висуне якийсь український аут, сьогоднішній досвід буде перекресдений і забутий. З одного боку, пише газета, українці кидають фрази "на власні сили", а з другого слідується за подорожжями о. Волошина, який стрівшись з кам'яною байдужістю Німеччини, здається шукає оперття по боці її західних противників. Іншими словами, починається гра на двох фортеп'янах: німецькому і протинімецькому, але не на польському. До цього "Новий Час" додає такий коментар: Хто привик сам грати на двох фортеп'янах, а "Век" у тому майстер, той і в другого хоче бачити те саме мистецтво.

ЗАБОРОНА ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ.

ЧЕРНІВЦІ. — В цілій Буковині й Бесарабії румунська влада не дає дозволу на святкування 125-ліття уродни Тараса Шевченка.

ДО ІСТОРІЇ ЗАГРЯБАННЯ К. У.

ПАРІЖ. — Іван Будз, у своїм дописі до часопису "Українське Слово", подає про прибуття презид-ра Волошина до Югославії. При цій нагоді стверджує таке: Довідався я, що ще перед півтора місяцем мадярський прем'єр Імреді сондував через єпископа д-ра Ніярадія терен, чи не моглаб Карпатська Україна прилучитися до Мадярщини добровільно, і на цей випадок він приобіцяв найповнішу політичну і культурну автономію. Німеччина висловила тоді неприємно про це, а тепер зрадила. Це заявив през. Волошин німецькому консулеві Гофманові, коли цей 15. березня в 7. год. вечером приніс депешу з Берліна, в якій відкреслили опіки над Карпатською Україною та бажали, щоб не ставити спротиву мадярам.

ІНТЕРВ'Ю Д-РА ВОЛОШИНА У ЗАГРЕБІ.

ПАРІЖ. — "Українське Слово" передає інтерв'ю през. д-ра А. Волошина з редактором загребського щоденника "Грватска Стража". З нього подаємо ось що:

... бурхливі дні проходили ось так: Мадярський прем'єр написав до мене листа за посередництвом єпископа Стойки, в якому домагався від мене, щоб я передав мадярам владу в Карпатській Україні. Я відповів коротко, що влади рішуче не віддам нікому, однак годжуся на переговори. Це самозрозуміло, що я був готов переговорювати, бо вже тоді німецькі ввійська ввійшли були до Чехії, а Словаччина проголосила свою незалежність. Так само ми опинилися в неясному політичному становищі, що було дуже тяжким. В Будапешті є професор університету д-р Йосиф Іліш, якого дідо був українцем-священником. 15. березня написав я до того професора листа, якого ориґінальний концепт маю при собі. В цьому листі заявляю Ілешові, що Карпатська Україна, як і Словаччина, проголосила свою незалежність. Як незалежна держава вона має право звернутися до сусідньої мадярської держави в справі переговорів задля признання влади Карпатської України та її союму, який недавно виграли. Коли Мадярщина признає ці умовини, то переговори можуть начатися негайно. У зв'язку з тим виїхали до Будапешту наші делегати: д-р Юлій Брячайко, наш міністер фінансів і д-р Микола Долинай, міністер здоров'я. Мадярська влада коротко відповіла, що почата воєнна акція не може припинитися, та що треба насамперед перевести окупацію.

СВОБОДА ("LIBERTY")

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

"ПОЛІТИЧНА ПЕРЕДБАЧЛИВІСТЬ"

Про цю справу заговорив на сторінках львівського „Нового Часу“ гумористичний фейлетоніст, відомий під іменем — Федь Триндик. Навязуючи до останніх міжнародних подій, він підкреслює, що в останніх тижнях різні спеці від політики пописують тим, що самі цитують те, що вони сказали чи написали тому пів року чи рік, коли передбачували все те, що сталося з Судетами, Гітлером, Мусоліні-єм, Чехословаччиною, Карпатською Україною і т. п. Федь Триндик тепер має жаль до редактора, що відкинув йому свого часу те, що він „передбачував“ у політиці, й не помістив цього у газети, та ще сказав йому: „Федю знай своє ремесло...“ А яка шкода! От тепер міг би Федь себе самого зачитувати і „як би тепер виглядав“, коли було б видно як на долоні, що все сталося так, як він заповів. А так, редактор відкинув, і нема чим Федь похвалитись...

Ось такого фейлетоніста бракує нам в Америці. Можеб ми тоді трохи відітхнули і в жартобливому тоні краще пізнали і відчули те, що діється довкруги нас. Вправді тяжко тепер на сміх. І тяжко жартувати. Але Федь Триндик таки стає в пригоді, коли нема змоги чи не стає охоти до серйозної розправи з тими мудрагелями, що тепер підходять до нашого народу (на вічах і „лекціях“, чи в пресі) з таким своїм політичним міркуванням, яке нічого не вияснює, а тільки в підступний спосіб хоче витворити серед нас хаос. Звідси беруться тепер різні „масові“ віча, битком набиті галі, розентузізовані маси, що на цілий 100% годяться з промовцями (себто з політичними хаотиками), а з яких дійсний вислід, як читаємо в газетах, такий, що нема зібраних навіть 100 доларів з тої цілої маси і з того цілого ентузіазму. Під отже „ентузіазм“ на покриття коштів бесідника чи бесідників, галі, летючок і т. п., а для тих, що потерпіли в боротьбі за Карпатську Україну, очевидно остане дуже мало, або й ніщо. Бо ж яка користь народній справі з такого „масового“ і „розентузізованого“ віча, що годиться на 100% з бесідниками (як ті бесідники кажуть), коли з нього нема поміч для справжніх борців, для тих, що справді терплять за Україну. Сатисфакцію мають хіба хаотики: виговорилися і „виспали“ тим, що не „передбачували“, що вони знали. А всьому іншому для них — „ерунда“. Аби чехів оборонили, Бенеша виправдали, а свою революційну акцію і свою українську імміграцію виляли, „гітлерівською“, то більше й не треба. А як Каїнову роботу виконують в однім місці, то журі хіба за те, де то влаштувати друге віче. А спішитись треба, бо загаль готов пізнатись на „фарбованих лисах“, а то ще й Америка готова не піти до війни, так нашою тоді „передбачення“, нашою здалося донощити й бенешівство?

Ось так використовує наше „міжнародне гайвороння“ американську свободу слова і руху. Ось таку дає поміч Рідному Краєві! Час нашому загало-ві це знати!

Велика традиція українського народу

(З промови професора Богдана Лепкого, виголошеної в польському сенаті в Варшаві).

Відомий український письменник Богдан Лепкий, що є тепер сенатором, пробував у польському сенаті взяти в оборону гнетений Польщею український нарід і заговорити до польських сенаторів, себто до розуму, сумління і чести духових, політичних, військових і економічних провідників теперішньої Польщі. Не віримо, щоб його голос мав який успіх, так як завжди безспішними були всі промови, які виголошували в польській соймі за часів давньої і теперішньої Польщі, коли хто пробував заговорити до польської справедливості чи моралі у відношенні до українського народу чи хоч би тільки до української церкви. Та подаємо виїмки з цієї промови для звичайної інформації. Проф. Лепкий хотів звернути увагу польським гробокопатетам українства, що велика і слава традиція українського народу не дасть йому загинути. Тому даремними є труди тих ворогів українського народу, що вважають далі український нарід тільки за матеріял, що його можна кожному по своїм уподобанні свobodно формувати, що не доцінюють великих цінностей українського народу і його заслуг для культури і цивілізації.

Візантія і Рим. Споріднення. Сплавища рік Дніпра і Дністра були ареною, на якій зустрілися дві цивілізаційні струї: Візантія і Рим, змагаючи до гармонійної синтези... Доказ цього — найстарші київські пам'ятки архітектури, як собор св. Софії, або відкопані недавно фундаменти катедр князя Ярослава Осмисла у Крилосі. Мозаїки, ікони і фрески не лише на українській території, а також у Любліні, Сандомирі, а навіть у Кракові, з Ягйлонської доби, найкраще свідчать про це, що український творчий дух, будучи безперечно під впливом Візантії і Риму, змагав до своєї власної форми, шукав свого власного духового стилю, свого власного способу вияву. Професор Лепкий цитує виїмки з „Слова про Ігорів Полк“ і продовжує: у 12 столітті були, отже, як видно, живі відносини Києва з культурною Європою. Але ще небагато літ перед тим, бо вже у 10 столітті княгиня Ольга висилає послів до імператора Оттона з проханням прислати до неї римських подвижників, і святий Адабелт, що став описю магдебурзьким єписко-

пом, подається з місією до Києва. Князь Ярослав Мудрий був споріднений з ріжними пануючими палатами Європи, а його донька Анна, дружина короля Генрика I. а мати Пилипа, була навіть якийсь час регенткою Франції і на однім документі поклала свій підпис кирилицею „Анна Регіна“ Відносини Галича з Мадярщиною, Чехією і Польщею були ще більш оживлені. Майже 20 наших князів були дружинами польських князів і королів. Оскільки відомо, ні одна з них не залишила по собі злої слави. Це все доказує, що не можна нас ставляти поза рами політичних рухів та ідей культурної Європи.

Література і штука.

Українська література княжої доби, що принесла знамениті хроніки, що дала перший писаний славянський кодекс, що принесла стільки безцінних пам'яток, хоч перебувала під візантійським впливом, не відмежовувалася від класичних течій і ніколи не мала тенденції такої ексклюзивності, як пізніша російська література. Толеранція у справах віри, свобода думки, свобода духової творчості — характерні риси української культури, тому не без підстав каже проф. Брікнер, що „лише на півдні, де то в теперішніх українців, повстало це все, що творить істоту старої Русі. Москва має виключно цю заслугу, що переховала твори пізньої 11, 12 і 13 століття, а не власний мінімальний вклад. Подібно було і пізніше, в часи гуманізму і ренесансу; західно-європейські культурні струї, як школа, друк, театр, література і мистецтво, плили через Чехію і Польщу на Україну і шойно від нас переходили у Москву, де не завжди приймали їх радо. Згадавши тільки добу бароко. Ішло воно до нас двома дорогами — з Італії через Польщу (езуїтський бароко) і з Італії через Крим. Ці дві мистецькі струї злилися в Україні в одну синтезу, що давала у висліді прегарне козацьке бароко, яким до сьогодні захоплюються знавці мистецтва. Так само було з друком. Найстарші друки кирилицею з'явилися у Кракові у 1491 р., а вже в 16 і 17 столітті українське друкарство досягає високий рівень розвитку. Навіть маленькі містечка, як приміром Стратин, мають свої друкарні і навіть фабрику паперу. У 1580 р. появилося дійсно монументальний друкарський твір, преславна Острожська Біблія.

IV.

Александрівська слобода.

Нераз лучалося в історії, що незаметні оселі скоро перемінялися в багатолюдні міста з багатою торгівлею. Те саме сталося і з Александрівською слободою. Вже давно існувала вона як двірська слобода, коли нараз цар Іван, виобразивши собі, що в Москві гніздо злочинників і заговорників, перемінив її в царську столицю. Царські любимиці раді-не раді будували собі там двори і дерев'яні доми: нігде для приподобання царів не розведено на Русі стільки штучної різьби по вікнах, гнзисах і стовпах. Одна вулиця цієї слободи, ведуча від ринку до двора, прибрала такий святочний вигляд, якого не мала ніяка вулиця старої Москви, бо тут все було нове і не всіло це замаратися. Вулиця була вимощена перерізними колодами, уложеними рівною стороною на верх; цей хідник не встиг ще підогнути і не прови-сив ще ногам людей і коней, як це було по всіх містах московської держави.

(Далі буде).

Число видрукованих творів в зах. Україні в 1930 р. перейшло 6 тисяч позицій, що найкраще свідчить про українське змагання поспішати за поступом культури.

Шкільництво.

Далі обговорює сенатор Лепкий проблему шкільництва у історичному розвитку, згадуючи обширно княжу епоху. У 16 столітті українське шкільництво може похвалитись рідким явищем, опікою вельмож над вселюдною освітою. Григорій Ходкевич, гетьман литовський, закладає у 1560 р. друкарню в Заблудові. Курбський згромаджує у Милановичах гурт славних вчених, князь Юрій Слуцький робить це саме у Слуцьку, а князь Костянтин Острожський, київський воевода, закладає в Острозі Греко-Славянську Академію з філіями у Турові і Володимирі Волинському. Тоді процвітають славі наші церковні брацтва, школа Ставровігі у Львові і академія у Києві довгі роки стають вогнищами науки і культури, що промінювала далеко і виховала багатьох преславних теологів, моралістів, полемістів, коментаторів, вчених, істориків, природознавців, театрологів.

Освіта, наука, мистецтво.

Важко не згадати, що підстави під пізнішу словянську філософію поклали наші учені тої міри, що Арсен Маєльський Сморницький. За прикладом Києва в 1680 р. заклали школу у Чернігові, а опісля в Харкові, Переяславі і Полтаві. В Харкові і Переяславі викладав славний філософ Сковорода, а з Полтави вийшов батько відродженої української літератури Котляревський. Коли додати, що сини аристократії і козацької старшини виїжджали на студії до краківської академії і закордонних університетів, бо відомо, що лише на савімі кенігсберзьким університеті студіювало у 17 і 18 ст. — 100 українців, стане ясно, що справи освіти в Україні зле не виглядали. Тодішні чужинці-подкоронники згадували у своїх спогадах, що в Україні навіть селянки уміють читати і писати. З українських шкіл, зокрема з лівобережної України, вийшли м. ін. Полоцький, Яворський, Прокопович, св. Дмитро Ростовський і багатьох — багатьох інших. Несли вони з Києва культуру Європи до Москви і Петрограду. З України походили і в Україні студіювали найбільші російські архітекти 18 і початку 19 ст., найславніші різьбярі, Козловський і Мартос, великі маляри. Левицький, Лосенко, Бориковський та всесвітньої слави музики. Березовський, Бортнянський і Ведель. Образи Левицького майже не були відомі, бо прикрашували приватні царські апартаменти. Шойно тепер появились їхні репродукції, і світ був здивований їхньою красою. Композиції й опери українських музиків виставляли навіть в Італії. Їхні твори, повні південного тепла, глибоко проп'яні любовою життя, намаганнями до синтезу, тугою до волі — це вираз творчості українського духа, далекого від холоду і безбарвності півночі. І в новіших часах збагачувала Україна московську культуру такими постатями, як нестерпний Гоголь, як Короленко, як малярі Рєпін і Маковський, не кажучи вже про учених, яким на ім'я — легион. Але і в західній Європі відзначувалася Україна, як могла, зазнаючи, як від неї черпала. Були українці-русини професорами, а навіть ректорами, Ягйлонської Академії. Славний хемік д-р Горбачевський був ректором чеського університету у Празі, окуліст Борисевич у Грацу. Драгоманів у Софії, електронік і винахідник Путилов викладав на полі-

техніці у Празі і багатьох багатьох інших. Не мали вони власних варіетів праці, шукали їх за межами власного краю, а їхній нарід, перебуваючи у жадливих умовах, створив власну відроджену літературу, музику, малярство створив Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Академію Наук і Академію Мистецтва у Києві, та Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові. Немає часу, щоб з сенатської трибуни обговорити бодал у загальних рисах мартирології українського творчого духа та його осягів в освіті і культурі. Кожна людина об'єктивно признає, що українці — не маловартісний нарід.

Українське лицарство.

Також заслуги українського меча велетенські. Українське лицарство обороняло європейську культуру і цивілізацію перед наступами азійських орд. У цій обороні понесло воно великі втрати над Калкою в 1226 р., ослабило монгольський удар розпучливою обороною Києва в 1240 р. і колиб не ця оборона, хто зна, як виглядала би сьогодні татарсько — турецька колонізація в Європі. Були наші дружини разом з литовцями також і під Грунвальдом. Так були. Під Смоленськом, Кіргольмом, на полях Цецори, Хотина і багатьох інших. Підкреслюють це об'єктивно самі польські воєнні історики. Князь Костянтин Острожський боровся у 63 перемогах битвах, Виговський розбив Мошкву під Конотопом, а про чин Конашевича Сагайдачного пише польський історик Кормзон, що була це найбільша заслуга, яку принесла Козацьчина не лише Польщі, але й християнській Європі і цивілізації Заходу. Колиб союз Карла XII. Станіслава Ліщинського і Мазепи міг був удержатися, колиб не трагедія Полтави, то Польща й Україна не переживали би трагедії неволі, а історія пішла би була іншими шляхами. Не згадуватиму про новітні часи, щоб не сказали, що забагато говорю про „домомеа“. Однак не можу не згадати, що у 1919 р. Українська Галицька Армія пішла на Київ і там поклала великі жертви не тільки на вівтарі своєї батьківщини, але самої волі.

„Не можу собі відмовити тої сатисфакції, щоб не навести 2-х виїмків: одного з наукової праці, а другого з денних наказів. Генерал Кутшеба стверджує, що українське військо билосе взірцево чи то на території рідної України, чи під Замостям, чи побіч польського війська, чи самостійно. українська армія добровільно виконувала свої обов'язки. В наказі з 18. жовтня 1920 р. писав маршал Пілсудський: „Наша армія памятає криваві бої, в яких брали участь витривалі та в днях перемоги, як і в годинах досвідів українськї війська. Кров, що її пролили закладний камінь взаємного порозуміння обох народів. Тепер, по двох роках тяжкої боротьби з варварським найзніжним, прощаю прекрасні війська Української Народньої Республіки і стверджую, що в найтяжчих хвилинах серед нерівної боротьби несли вони високо свій прапор з гаслом: „За нашу і вашу волю“. Так відповідало на моє питання, продовжує сен. Лепкий.

За європейську культуру і християнську цивілізацію.

Друга відповідь має інший характер, значно ширший обсяг. Впливає вона з т. зв. духа часу, а цей дух часу, це інше, як оферзива, оферзива матеріалістів проти божеської істини у всесвіті у душі людини. Переживаємо новий етап тої війни, якої переміти можна продовжувати аж до Демокрита. Переживаємо новий етап боротьби

двох світоглядів, що має свою історію. Але нова фаза тої боротьби значно гірша, ніж було колись. Звеличюючи матеріалізму не перебирають засобах. Воюють навіть, як це можна сьогодні сказати, при помочі заразливих бактерій, що вникають у кожен клітинку суспільних організмів, розкладають їх і нищать. Християнська церква стала завжди у цій боротьбі по стороні духа. Св. Тома з Аквіну так глибоко вглядів, як говорив, Дарія Віконська в своїй „Апології Духа“, так глибоко вникав в поодинокі життєві явища, що його спостереження про фундаментальні правди життя ділають так, якби їх писав геніальний сучасний дослідник-мислитель, а не філософ перед сімю століттями. Також і численні неуховні, світські філософи і вчені підкреслюють психічні перші життєві явища, стверджуючи одуховленість цілої природи. Здавалось би отже, що можна бути спокійним за маєстат духа, якого хочуть нас позбавити прихильники матеріалістичного світогляду, однак так не є. Власне цей ворог підходить до нас усіма дорогами й стежками. Називають це боротьбою з капіталістичним ладом, а на ділі це боротьба з європейською культурою і християнською цивілізацією. Не „екс оренте люкс“, але „тенебре тенебра-рум“ натягають на нас звідусіль і прикривають обрій. Навязуючи до жалів польських сенаторів на здичині частини молоді, професор Лепкий висловлює погляд, що у великій мірі вини тих явищ треба покласти на духа часу. Наддніпрянська Україна 18 ст. мусіла ставити чоло монголам і у 20 ст. боролася з новою інвазією варварства. Не було дотепер і хіба вже не знайдеться таке перо, що описало би велетенські жертви України. — Як людина, вихована на Христових засадах і гуманістичній традиції, бо можна ці речі погодити з собою — заявляє сенатор — вірою в перемогу духа, в перемогу ідеалів Христа, вірою, що за панує любов ближнього і правда на світі. Але — казав — нехай мені буде вільно вірити також, що наше завтра буде краще від нині. Як виглядає це „нині“ — говорили в соймі і на комісіях.

За рідну мову.

Наприкінці промови професор Лепкий порушує справу матірної мови. Обмежувати матірну мову не корисно ані для краю, ані для держави. Свідомий громадянин, що кохає свою землю, віру і мову та свою культуру — це найцінніший скарб не лише народу, але і держави. А найбільшим нещастям, як недавно сказав віцепрем'єр Квятковський, є громадянин безсильний, з психічним комплексом нижчості, громадянин в дефеанізмі до всього, що бачить кругом себе. Великого нещастя, яким є аналіфазетизм у державі, можна позбутися найлегше власне наукою рідної мови. Коли дитина мусить розпочати науку в чужій мові, тоді й дитину і вчителя ставляємо перед неможливим до виконання умовинами. М. ін. міжнародний Педагогічний Конгрес, що відбувся 10 років тому в Люксембургу, сказав виразно, що рідна мова є однією, якою дитина повинна починати науку. Цю думку розвинув у філософії ніхто інший, як польський філософ Трендовський, а також професор Кот у своїй знаменитій „Історії виховання“. Думаю, закінчив свою промову сен. Лепкий, що українське парламентариста, обороняючи права своєї мови у шкільництві всіх ступенів, обороняючи справу не лише добру, але й згідну з заповідями Божими,

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА

В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина друга.

(59)

— Ідь з Богом, Кудеяре, — сказав Окул — і на нас не забувай. А ми тобі в угоду не уємо купця.

— А тільки дрібку підсма-зав його вогником, — сказав один опришок.

Кудеяр скоренько поїхав своєю дорогою і коли вийшов на гору, почув жалібні зойки купця і монаха та голосний сміх розправляючихся з ними опришків.

Переїхавши ще 10 верст, Кудеяр зняв вьюки зодного коня, викопав в лісі яму і закопав там велику частину дарунків ханських, золоті і срібні річці, заложив яму дерев'яним знам на дереві, відміривши десять кроків від закопаного скарбу. Відтак пустив коня самопас, а сам з

другим вьючним конем поїхав даліше та за п'ять верст прибув до Білева.

Станувши в заїзднім домі, у дався Кудеяр до намісника та приніс йому в дарі золотом вишитий халат і срібний кубок. Намісник втішився, але почувши, що це за гість, дуже змішався, і запросяв Кудеяра усісти, сказав йому:

— За дари дякуємо. А що до тебе, Кудеяре, то прислана від царя-государя грамота і знай, що вона вислана не лише до мене самого а у всі українські городи. Читай!

Подав Кудеярові грамоту.

— Я не вмію читати! — сказав Кудеяр.

— То підіймай прочитай. Прикликали піддячого, а цей прочитав:

„И буде Юрій Кудеяр прибудеть к тебе в город і тебї-б его, Юрія на часу не мешкав, отправит, к нам, великому государю, в Александровскую слободу, на спїх с провожати, дав ему провожатих человек десять і больше. А е-му, Кудеяру, с тїми провожати, не іхати к нам, никуда не заїздаж і не оставлявсь нїгд, а приїхав в нашу Александровскую слободу, явить ся к намєму ближньому человеку, князю Аеонькі Вяземському“.

— Чуеш, — сказав намісник — сидай на коня і їдь. Кудеяр зачав було випитувати про свою жінку, але намісник виминав, сказавши, що нічого про це не знає, бо сам недавно приїхав.

Кудеяр повідомив, що розбишаки напали на нього і забрали йому вьючного коня враз з найціннішими дарунками ханськими.

— Жаль мені тебе, — сказав намісник — пішли службу, щобі подпапали тих опришків, а до старости велю написати, щобі вивислав уїздних людей на облаву; а скопо опришків зловлять і знайдуть у них твої матки, то сей час будуть вони тобі зверхні.

• 3 ДНЯ •

НЕВЛОВИМА ІСТИНА.

Істину так само тяжко зловити, як поцілити кулею якийсь предмет занурений у воду. Вода заломлює проміння оптично пересуває положення предмету. А хто хотів би предметом вистрілом попасти на предмет, переконаний, що це не можливо. Куля все заривається десь з боку.

І шлях до істини не прямий. Він заломлюється у нашій душі, в наших особистих поглядах, пересудах, упере-
дженнях.

Нераз люди завзято побо-
рюють диктаторство й деспоти-
зм у інших, тому лиш, що
підсвідомо вони відчують,
що вони самі деспоти. І на-
впаки, нераз виславляють дик-
таторів, бо самі відчують,
що у них анархія. Свої власні
недомагання вони припи-
сують цілій суспільності й
через ті недомагання організу-
ють цілі хрестоносні походи.
Нераз самолюбії переконують
себе, що кожний їх рух має
ідеалістичний підклад; а
справжні ідеалісти на кожному
кроці підозрюють себе у се-
белюбстві; і т. д.

Ніхто ще себе не підняв
догори, за вуха від чобіт, ка-
же народна пословиця. А св.
Августин говорив, що ніхто
не зрозуміє таких речей, які
заздальгидь не були вложені в
його душу.

Серед таких обставин „сло-
во“, „навчання“, набирають
дуже згладної вартості. Та
всітаки хто з науковою до-
кладністю візьме під увагу
всі оптичні заломання, то та-
ки остаточно даний предмет у
воді поцілеть. А також, хто
візьме під увагу всі духові,
суб'єктивні перепони, то такі
до істини може дібратись.

ДО ПЕКУЧОЇ СПРАВИ.

Не хочеться інколи вічно
повертати до „політики“, до
суспільних справ, до наших
національних трагедій. Чи не
краще писати про надходячу
весну, про цвіті, зелень, гори,
потоки? Про любов, якісь
дівні пригоди? Так, краще.
Колиж бо наші суспільні
справи нас так печуть, так
давлять, що здається, як дов-
го не вирішена корисно наша
національна справа, так дов-
го не зазнати нам нашої осо-
бистої радості.

Тому щераз: до політики.

ЯСНІСТЬ ДУМОК.

Одному китайському фільо-
софові приписують таку муд-
рість: „Хаотичне думання —
хаотична мова; хаотична мова
— хаотична суспільність“.

Колись, в перших початках
розвою людства, люди напе-
ред хотіли щось сказати, а о-
після шукали способів, якби
своє хотіння передати іншо-
му. І передавали вони при-
помочі знаків, чи звуків. Нині
буває інакше. Нині люди ча-
сто говорять тому, щоб гово-
рити. Не щоб передати іншо-
му якісь свої окреслені, ви-
разні думки, тільки просто,
щоб говорити. Наперед пу-
скається у рух язик, а опісля
шукається для нього якийсь
в поспіху видобуток слів та
думок. Зрозуміло, що серед
таких обставин ті думки вихо-
лять хаотичні, незв'язні, а далі
некорисні.

ЯСНІСТЬ НАПРЯМНИХ.

Коли звичайний чоловік
любиться спортом говорен-
ня, то в цьому остаточного нема
великої шкоди. Але коли цим
спортом любуються провідни-
ки — то це вже щось інше. Бо
хто, як хто, але провідник му-
сить виразно говорити. До
нього прислухаються люди,
вони чекають на його виразні
інструкції. Чим виразніші ті
інструкції, тим менше ризика,

що загальне піде навмання.

Тому провідники мусять го-
ворити виразно, не захоплю-
ватися самим говорінням, не
уживати пестрих, опірених
слів, під якими не можна до-
глядати змісту. Також не по-
винні говорити загадочно,
закрыто, замазано, двозначно.
Бо з таких їх вказівок нічого
корисного не вийде.

Чи ви бачили блазнів у цир-
ку, які на запит куди йти, о-
бома руками показують в
протилежні сторони? До та-
ких блазнів подібні ті „про-
відники“, які ніби хочуть ку-
дись повести маси, але так
промовляють до них, начеб
можна було йти і сюди і туди.

НЕБЕЗПЕКА.

Та треба додати, що в на-
шій суспільності давати ви-
разні провідні вказівки — не-
безпечно. Бо провідника ча-
сто уважають за якогось непо-
мильного пророка. Колиж пе-
рехоплять, що він десь поми-
лився, то так озлобляється, що
зроблять йому кінцею. Супро-
ти цього досвідчені провідни-
ки-таки не мають охоти вираз-
но висказувати свою думку,
як і що має статись. А не ви-
сказавши її, не можуть каза-
ти масам куди йти. Бо „вести,
значить передбачувати“.

Через те повстає зачарова-
не коло, в якому на даного про-
відника чигає ціла зграя шка-
лів, що винохнуть кожне мі-
сце, яким можна булоб дока-
зати чинсь помилність і тим
його здескредитувати. З дру-
гого боку витворюються цілі
ряди „провідників“, які на-
стільки обережні, що не ви-
сказують виразно своїх дум-
ок, й через те не вказують
масам виразного шляху куди
йти.

ОДНО ТЯГНЕ ІНШЕ.

А такий стан потягає за со-
бою ще одно нещастя: щоб
конець доказати свою „непо-
мильність“ даний провідник
вперто обстоює при своїм, на-
віть коли всі події показують
йому помилку. Краще до о-
станку битись за свої переко-
нання, до сміху, до абсурду,
ніж признатись до помилки.
Бо формальне признання це
тавро, яке автоматично відсу-
джує дану особу від проводу.

І так повстає зачароване ко-
лесо: страх говорити ясно,
щоб не помилитись; страх по-
милитись, бо за те тяжко ка-
рають. Провідник має бути
непомилний; а що всі люди
помилні, то щоб не здобути
тавра помилності, найкраще
нічого виразно не гово-
рити.

Те зачароване колесо треба
розривати. Бо всякий успіх на
світі залежить від ясності на-
перед задуманої справи.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ІМІГРАНТ ДО ІМІГРАНТА.

Гром. В. Морозович з Бронкс,
Н. Й. надіслав нам оригіналь-
ного листа, якого одержав
гром. Петро Сененський з
Бронкс від українського імі-
гранта зі Стирії (давніше Ав-
стрія, тепер Німеччина). З
нього читаємо таке:

„От недавнього судилось нам
втішатись самотійністю Кар-
патської України. Лютий во-
рог напосівся на неї, а Німеч-
чина дозаяв Карпатської Укра-
їни окупила собі приязнь мо-
голів. Тут німецький загаль-
твердить, що політичні обста-
вини змусили Гітлера опусти-
ти Карпатську Україну, щоб
підчинити собі мадярів та роз-
бити польсько-мадярський со-
юз, а далі, щоб відвернути у-
вагу Польщі та зменшити її
чужиність. Мовляв, от Гітлер
перестав інтересуватись укра-
їнською проблемою. Та укра-
їнська справа є далі акту-
альна.

„В кожнім разі тепер ми
прийшли до висновку, що не-
ма що числити на приєднан-
ня здаватись на чужі сили. І
хто знає, чи це не добре, що
так сталося, що ця наука
прийшла скорше, ніж малаб
прийти пізніше. Можб колись
коштувало це ще більше
жертв! А ті жертви, що впа-
ли за Батьківщину, марно не
пропадут. Вони дадуть нам
славне велике майбутнє!
Вправді останні події є для
кожного українця важким
даром, але памятаймо, що по-
за трагізмом знищення укра-
їнської державності на За-
карпатті є в тому усьому такі
великі позитиви, що не да-
ють нам з того приводу попа-
дати в одчай. От маленька,
загнана під багаторома огля-
дами, а між українськими зем-
лями уполіснена країна, що
трапила усамостійнитись і по-
вести акцію політично й вій-
ськово так, що й для біль-
ших держав може бути при-
кладом. Населення Закарпаття
відіграло у наших визвольних
змаганнях підчас світової вій-
ни тільки незначну роль і то-
му сам факт хоч короткої са-
мостійності Закарпаття вит-
ворив державну свідомість у
цілому населенні, а збройна
боротьба стане в першу чергу
основою виховання нової ге-
нерації Закарпаття. Це одно є
вистарчальним, щоб за це ти-
сячі пролягли кров. Геройська
боротьба на Закарпатті ви-
кликне признання і подив у
цілому світі. Це є новий до-
каз, що українська нація не
узнає ярма, а хоче і мусить
заняти гідне місце між інши-
ми вільними народами, а на-
ція, що іде в ярмо добровіль-

но, як от чехи, не гідна дер-
жавного життя.

„Тут до нас напало досить
утікачів із Закарпаття, голов-
но жінки і діти. Оповідають
такі страхоті, що на саму
згадку за це, стає волосся ду-
бом. Ми їм допомагаємо чим
можемо. Усюди потворили ми
допомогові комітети. А як
та у Вас в Америці?

Пересилаючи оригінал ли-
ста, гром. Морозович пише а
листи до редакції від себе
таке:

„Американські українці до-
казують своїми жертвами, як
вони відчують трагедію
Карпатської України і як оці-
нюють її свідомість і герої-
ство. Не дають жертв, чи жа-
ліють їх тільки звироднілі я-
ничари“.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ?

Гром. Петро Боднар з Лейк-
вуд, О. переслав нам оригі-
нального листа зі Зборівщини,
Галичина, з якого подаємо
ось що:

„Відгравается останній акт
нашої історичної драми. Впа-
ли гордо сини Карпатської У-
країни. Не хочу справи пере-
суджувати і казати, що зра-
див нас Гітлер, дозволяючи
мадярським катам знущатись
у варварський спосіб над без-
боронним народом. Та такі
його поступовання не дається
оправдати. Тому, що мадяри
зачали загарбувати Карпат-
ську Україну, зачалася у нас
катівня. Виарештувано кілька
тисяч української інтелігенції
й засаджено її в тюрму. По-
розв'язували читальні коопе-
ративи, спортові гуртки, а
провідників посадили в тюр-
ми.

„Нищиться все, що тільки
носіть знамя українства. Ба-
гато скінчило своє життя уже
на — допитах! Чи може дій-
сно приходить кінець вселен-
ній! Ні! Думаємо, що прихो-
дить кінець катам, страшний
кінець, бо страшне є їхне на-
силля. Ось глянь, за що су-
дять на підставі „права“. За
те, що я став в обороні бать-
ківської віри, що домагався
для наших селян-українців
землі при парцеляції, кажучи,
що вони мають до цього пра-
во, бо це наша відвічна зем-
ля, засудили мене — на рік
тюрми. Прокуратор казав, що
я пропагував український на-
ціоналізм і підбурював нарід
проти держави!

„Знищили мене і матеріаль-
но, бо їх усіх опанував шал,
щоб цілком знищити усіх у-
країнців. Та надіюся, що Евро-
па це більше зміниться і
правда таки побідить зло“.

ВЕЛИКДЕНЬ У ВЕЛИКОМУ РОЦІ

Тому сьодвадцятьп'ять літ у
селі Моринцях на Україні лу-
нала по майдані десь гагілка.
Чув її певно і маленький Та-
рас. Не вибіг він сам на май-
дан, винесла його мати на ру-
ках дуже ще маленькою ди-
тинкою, винесла як і інші ма-
ми. І ось дивилася дитинка
вперше із своїми ровесника-
ми на нарід, що вештався по
майдані. Чула цей гамір, хоч
і не розуміла того всього. Та
в очах дитини сяла радість.
Сміялися очі до всього, на чо-
му лише зупинилися. Бож
цього ще не бачили. Перший
раз зустрілися з ним.

А може мати виняла була
дитині малесенькі ручки та
підняла свого соколика вище,
щоб гаразд усьому пригля-
нувся. І може маленький Тарас
плескав у дрібонькі долоні та
собі жибонів свою гагілку,
хоч і не словами, а дитячим
голосочком, і вона мішалася з
загальним гамором, з громад-
ною гагілкою. І нікому, певно
нікому, не прийшло тоді на
думку, що сердешна Катерина
держить на руках Генія Укра-
їни. Нікому не прийшло на
думку, що ось ця дитинка, ма-
лесенька дитинка, це велитень
України, це вожд, якого У-

країна ще не мала, це Мойсей
українського народу, що ко-
лись кликали буде:

„Вставайте,
Кайдани порвите,
І вражою злою кровю
Волю окропите...“

А може? Може і сталося бу-
ло тоді щось, та ніхто про це
не розказав. Може маленький
Тарас, усміхаючися до мами,
жибонів тоді до неї щось. Та
вона дитячої мови не розумі-
ла. Не розуміла душі Генія на
світанку. А може з тієї душі
ринув уже тоді легіт на всю
Україну наче мовив: Мамо! Я
виросу та вдару в дзвони ін-
ші, голосніші! І понесеться го-
мін по всій Україні, і збудеть-
ся весь нарід і перше кай-
дани...

Може пручався тоді мале-
сенький Тарас незвичайно, а
мати мовила до нього: „Ой,
ой, мій сину! Чого ти сьогод-
ні такий неспокійний? А ма-
ленький Тарас пручався ще
дуже, мов рвався душою в
цю далеку дорогу, що йому
доля, як Генієві визначила.“

І пішов він у цю доргу, що
звук великодних дзвонів пер-
шого його Великодня вигам-
морив. Пішов. Далека дорога!
Де Моринці, а де Новоїт-
ровськ! Наче довга мережана
бинда стелиться в нашій уяві,
мережана сльозами, важким
зітханням нашого Генія.

Замутили нам кати тією да-
лекою дорогою великого Ге-
нія, і рано, дуже рано спів йо-
го втих, убили кати нам сіва-
ка нашого і не кинув він ще
зерен усіх...

І ось празує весь україн-
ський нарід знову Великдень
у великому році. Нема вже
його в живих! Лише вже тіль-
ки висока його могила біля
Канева над Дніпром.

Дзвонять дзвони, хоч і не
по всій українській землі, та
здається кожному, в кого лиш
українське серце, бється, що
в радні-годи чує в їхньому зву-
ці і звук безсмертної кобзи
нашого Тараса.

Наче встав він там із моги-
ли і торкає струни, а слово
могутнє несеться:

„Вставайте,
Кайдани порвите,
І вражою злою кровю
Волю окропите!“

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

О. К., Джоїет, Іл. — Жерт-
ви з Джоїет, подані під на-
звищем „Кохан“, походять
від О. Кочана.

В. Г., Джерзі Ситі, Н. Дж. —
В звіті жертводавців на Кар-
патську Україну 4-го від. У. Н.
С. додати: І. Процик \$1.

Між приятельками.

— Мужчина, за котрого я
вийшла заміж — мусить мати
шонайменше два рази стіль-
ки літ, що я.

— Моя дороженька, я ду-
маю, що таких старих мужчин
взагалі нема на світі...

ТЕПЕР

МОЖЕТЕ ПРИКРАСИТИ СВОЮ ХАТУ АРТИСТИЧНИМИ РЕЛІГІЙНИМИ ОБРАЗАМИ В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ бо накладом „Теми“ у Львові

вийшли
прекрасні кольорові релігійні образи
в українському стилі:

ПРЕЧ. МАРІЯ,
ЦАРИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

з написом:
„Молися з нами за наш нарід“.

(Ілюстрації не дають поняття про красу кольорів оригіналів. Ті що
їх уж купили, не можуть собі їх нахвалитись.)

І С У С,
ДОБРИЙ ПАСТІР

з написом:
„Благослови українські ниви“.

Кожний образ (без білої обвідки) має 18 цалів висоти
й 13 цалів ширини.

Як їх оправите в золочені рами, будете мати
справжню артистичну прикрасу.
Один образ 80 центів, пара \$1.50.

Замовляйте в книгарні „Свободи“:

SVOBODA

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЗА МЕТРИКИ.

Завідателя парохії в Брухо-
ничі о. Степана Воробия,
звільненого окружним судом
у Стрию на його виїзній сесії
у Долині, засудив апеляцій-
ний суд у Львові на 6 місяців
арешту з припиненням за впи-
си в метриках прізвищ так,
як вони звучали в українській
мові.

НЕЗАЛЕЖНА ПРЕСА В НІМЕЧЧИНІ ЗАВМИРАЄ.

В Гамбургу перестав вихо-
дити незвичайно почитний
щоденник „Гамбургер Нахріх-
тен“, який існував уже біль-
ше, як 150 літ і був колись
органом першої Німеччини
Бісмарка. Одночасно перестав
теж виходити „Гамбургер Нах-
ріхтен ам Миттаг“ пополудне-
вий часопис того самого ви-
давництва.

СПАДКОЄМЦІ ТОЛСТОГО ДІСТАЛИ 150 МІЛІОНІВ ЛЕІВ.

Спадкоємці Льва Толстого
дістали від румунського уря-
ду 150 мільонів леїв відшкоду-
вання за вивласнені свого ча-
су в користь держави величе-
ні лісові ділянки в Басарабії,
які були колись власністю
славного письменника.

ВИСЕЛИЛИ.

Адміністраційна влада нака-
зала інж. агрономові Дмитрен-
кові, який працював у філії
„Сільського Господаря“ у
Стрию покинути границі пові-
ту найдалі до 21. квітня ц. р.
Інж. Дмитренко не займався
зовсім політичними справами
і дбав лиш про хліборобське
виховання сільської молоді
Стрийщини.

РЕВІЗІЯ В ТАРНАВЦІ.

В селі Тарнавка коло Жу-
равна мундурова поліція з Ля-
хович перевела нічну ревізію
в мешканні інструктора Філії
„Сільського Господаря“ в Жу-
равні п. Михайла Мудрого.
Нічого не знайшла, за чим
увікала — невідомо.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

цього року устроює другий

„BOAT RIDE“

В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

З ПОРТУ НЮАРК

Тим разом Тов. наняло великий „борт“ на 1,500
осіб з двома галіями до танків, на яких будуть грати
дві оркестри.

Тикети вже спродаються по \$1.25.

Просьтесь товариства в Нюарку й околиці не
устроювати підприємств на цей день.

МОЛИТОВНИКИ

Миночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по сере-
дині. Малою формату. Для дітей) — \$.90

Ангел Хранитель (в гарній чорній подотняній оправі) — 1.35

Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) — 1.35

Ангел Хранитель (в гарній чорній подотняній оправі) — 1.35

Бог радість моя (сторін 606. В гарній мягкій чорній опр. 2.00

Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем
по середині) — 1.70

Бог радість моя (сторін 606. В білій кавчуковій оправі
з образцем по середині) — 2.50

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВИЛИВ РІКИ ОГАЙО.

Вид з повітря на ріку Огайо коло міста Аврора, в стейті Андріяна.

Антін Чехов.

ПІМСТА

У п'ятницю перед запусами Олекса Козулін запросив усіх на блини.

Ви не знаєте Кузилина?

Може він для вас є нічим, зеро. Та для таких як ми, малих, він великий, могутній, розумний. Тому не забракло нікого з його, що так скажу підніжків. Прийшов і з батьком.

А блини були знамениті! Ледви один замачаєш у маслі і візьмеш у рот, уже тобі другий сам до уст проситься. А були ще й усякі додатки, як сметана, свіжий кавяр, лосос, тертий сир... При цьому вини і усяких горівок скільки душа забажає. Після блинів дали ще зупу з осетра, а вікниці і куропатки зі сосном. Тому теж кожний так дав собі духа, що мій батько аж собі гузили розіпняв на животі. Та щоби не заприштили такого лібералізму, накрив живіт серветкою. А господар, користаючи з прав нашого начальника, якому чейже все відно, розіпняв собі не лише камізольку, а навіть і сорочку.

По обіді всі, не встали від стола, за дозволом начальника, позакурювали собі цигари таї почалася гутірка. Себто ми слухали, а говорив лише д. Козулін. Гості шораз веселіші, царив гумор справді як у запусі. Начальник оповідав, як видно було, хотів осяяти своїм позумом. Не знаю, чи то був жарт, тямлю лише, що батько мене що хвилини штовхав і говорив пошепки: Та смійсяж! І сміявся! Раз навіть я аж зайшовся від сміху, а це звернуло на мене загальну увагу.

— Добре, чудово шептав мені батько. — Гарний з тебе хлопець! Бачиш? Дивитися на тебе та сміється. Це добрий знак. Може дасть тобі посаду помічника референта.

— Так, так — говорив далі наш Козулін, а при цьому со-

ваз цигаро. Бо він не був курець, однак думав, що коли начальник почастує, то попросту булоб непристойно відмовити. Колиж тепер побачив звернений проти себе його падець, дуже збентежився та ворухнувся на кріслі.

— Немало я наївся прикрошів з ласки цього янгола — говорить далі Козулін. — І то зараз із самого початку дівастав під його руку. А був я ще тоді молодосос без значиння, тихий, скромний, тож привели за стил посадили — а він давав по мені їздити! Що слово, то вістря ножа, що погляд, то куля в груди! О, тепер що іншого — тепер він помиреньний, маленький червочок, та треба було його давніше бачити! Справжній ідол! Клякните народи! А до того так мною помітував, наче поштуркував. Я мусів не лише писати, а й пера приготувати йому та за тисточка ми бігати, навіть стару тітку до театру відправляти таї так у всьому вислужуватися мною. Ба, я навіть табаку став заживати, щоби приподобатися йому. Не зашкідить — думаю — коли все табакурка стоятиме коло мене для його життєвості. А що, Курицин? Пригадуєш собі? Раз, наприклад, прийшла до нього моя небажана мама просити, щоби дозволити мені всього на два дні виїхати до тітки, бо там я мусів бути присутній при поділі майна. А деї як накинеться на неї, аж старенька розхорувався з пережати та малоощо смертю не переплатила того.

Тут Козулін обер очі від слюз та одним махом перекинувся скляночку вина таї далі говорить:

— Задумав оженити мене з донечкою, та я, на щастя загорів і більше як пів року переважаю у шпиталі. Так то було давніше! Таке було наше життя! А тепер? Фі, фі, тепер... тепер наша взяла верх. Тепер він мою тітку по театрах водить, він мене табачкою частує, а навіть, дивіться, силує себе самого курити цигари! Ха, ха, ха! Я тепер у його житті це зеренце перцю!... ага, перцю... Курицин!

Курицин зірвався і витягнув ся наче струна.

— Прошу,

— заграй-но нам трагедію!

— Слухаю!

Курицин зараз вигнувся, нахмарився, підніс руку вгору, викривив уста та заревів сильним, дрижучим голосом:

— Гинь, невірна! Я жажду крові!

Ми аж клялися від сміху.

— Курицин! А тепер їджд мені цей шматок хліба з перцем.

Курицин најденний вже по самі вуха, всеж посплав собі хліб перцем і заїдає серед загальної сміху.

— Ріжно буває на світі — белькотав іще Козулін. — Сідай, Курицин! А як встанемо, то нам іще щось заспіваєш... Колись ти, а тепер я... Так, так, — померла старенька... Так...

Козулін устав і заточився.

— Так, померла — повідає.

— Та я мовчу, ні словечка... бо тоді ще я був такий маленький, такий собі звичайненький... та... ах, ви гнобіте! Варвари!... Та зате тепер я... Ха, ха, ха! Ах ти,

ЗАРУЧИННИ ФІЛМОВОГО АКТОРА

Доглас Фербенкс Мол., відомий фільмовий актор, та пані Г. Гонтінгтон Гартфорд, з котрою він недавно заручився. Його наречена розвелася недавно з своїм чоловіком, що є співласником відомих крамниць "Ей энд Пі".

Тут Козулін заговорив і головою похитнув, а за хвилину говорив далі:

— А давніше, давніше... Мій Боже, хтож повірив би, що майже без обчів і в латинських штанах, покірний, скромний... Бувало за карбовання мусів ти два тижні горувати. Таї то ще як платили! Нераз тої змінити клантків паперу в лице шпурнули. Кожний помітував тобою, доскулював, готов би обухом у лоб. Перший-ліпший в ніс тобі дмухав. Відносили бувало роботу начальникові, а тут у дверях собака. Шож, треба песика чем-небудь за лапку... Добрий, дещо, пане песику — кажеш йому — прошу не гніватися, що я важуся туди переходити... А тут сокаба на тебе шкирить зуби: гр-гр-гр... Або тебе возний ліктем штовхне, а чи вчливий: „Даруйте мені, пане Іване, бо я не маю сьогодні дрібних. Перепрошую. А найбільше витерпів я, найбільше мусів я натерпітися від тієї засушеної мумії, того крокодила, що його тут бачите — від Курицина!

Тут вказав пальцем на маленького, згорбленого старенького чоловіка, що сидів поруч мого батька, що прижмурював утоплені очі та з очевидним примусом покурю-

вав цигаро. Бо він не був курець, однак думав, що коли начальник почастує, то попросту булоб непристойно відмовити. Колиж тепер побачив звернений проти себе його падець, дуже збентежився та ворухнувся на кріслі.

— Немало я наївся прикрошів з ласки цього янгола — говорить далі Козулін. — І то зараз із самого початку дівастав під його руку. А був я ще тоді молодосос без значиння, тихий, скромний, тож привели за стил посадили — а він давав по мені їздити! Що слово, то вістря ножа, що погляд, то куля в груди! О, тепер що іншого — тепер він помиреньний, маленький червочок, та треба було його давніше бачити! Справжній ідол! Клякните народи! А до того так мною помітував, наче поштуркував. Я мусів не лише писати, а й пера приготувати йому та за тисточка ми бігати, навіть стару тітку до театру відправляти таї так у всьому вислужуватися мною. Ба, я навіть табаку став заживати, щоби приподобатися йому. Не зашкідить — думаю — коли все табакурка стоятиме коло мене для його життєвості. А що, Курицин? Пригадуєш собі? Раз, наприклад, прийшла до нього моя небажана мама просити, щоби дозволити мені всього на два дні виїхати до тітки, бо там я мусів бути присутній при поділі майна. А деї як накинеться на неї, аж старенька розхорувався з пережати та малоощо смертю не переплатила того.

Тут Козулін обер очі від слюз та одним махом перекинувся скляночку вина таї далі говорить:

— Задумав оженити мене з донечкою, та я, на щастя загорів і більше як пів року переважаю у шпиталі. Так то було давніше! Таке було наше життя! А тепер? Фі, фі, тепер... тепер наша взяла верх. Тепер він мою тітку по театрах водить, він мене табачкою частує, а навіть, дивіться, силує себе самого курити цигари! Ха, ха, ха! Я тепер у його житті це зеренце перцю!... ага, перцю... Курицин!

Курицин зірвався і витягнув ся наче струна.

— Прошу,

— заграй-но нам трагедію!

— Слухаю!

Курицин зараз вигнувся, нахмарився, підніс руку вгору, викривив уста та заревів сильним, дрижучим голосом:

— Гинь, невірна! Я жажду крові!

Ми аж клялися від сміху.

— Курицин! А тепер їджд мені цей шматок хліба з перцем.

Курицин најденний вже по самі вуха, всеж посплав собі хліб перцем і заїдає серед загальної сміху.

— Ріжно буває на світі — белькотав іще Козулін. — Сідай, Курицин! А як встанемо, то нам іще щось заспіваєш... Колись ти, а тепер я... Так, так, — померла старенька... Так...

Козулін устав і заточився.

— Так, померла — повідає.

— Та я мовчу, ні словечка... бо тоді ще я був такий маленький, такий собі звичайненький... та... ах, ви гнобіте! Варвари!... Та зате тепер я... Ха, ха, ха! Ах ти,

ЗБОРНІ ВІДПІЛІ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. Д. Мисачий мітинг Тов. Запорозька Січ, від. 342, відбувся в неділю, 23 квітня, в год. 2. пополуноді. Проситися всіх членів являтися на цей мітинг. Напоминалися доучувачі членів, що-би сповнили свою заповідь, бо інакше можуть бути суспендовані, бо каса вичерпується на хору за-помогі і інші речі. Проситися до-зволити хорих, щоби прибули на мі-тинг. — Уряд.

Жіночі літа.

— Скільки маєте літ? — питається одної жінки суддя.

— 31 літ і 72 місяців...

DR. JOSEPH BISANA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
305 EAST 17th STREET
У НЬО ЙОРКУ
Тел. GRamercy 5-2217

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найшвидшій кораблі на всі прогумані і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, візи, перміти, афідавіти, пенсії, і тому наші пасажери не мають клопотів в дорозі.

ДЛЯ ПАСАЖЕРІВ ДО ВСІХ КРАЇВ ПОСПИШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО І ВИПЛАЧЕМО НА ОСТАТНЬЙ ПОПІЛ ПІД ПОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ. ПОМАГАЄМО НЕМАЛЬНИМИ ДЕТАЛЯМИ ВИПЛАЧЕМО ДО КОЖНОГО АКЦІОНА.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАВЕІ СПРАВИ ВИПЛАЧЕМО ДО ТЕПЕРІШНЬОГО ОБОВ'ЯЗУЮЧОГО ЗАКОНІВ В КРАЮ. КОНТРАКТИ, ПОВНОВАСТІ, АКТИ ЗАКОНІВ, ДОКЛАДІ СКИНІТИ І ВСІ ІНШІ ДОКУМЕНТИ.

ПРОДАЄМО ДОМИ ТА РІВНІ БІЗНЕСИ ПО ДУЖЕ ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ. ГОЛОСИТЬСЯ У ВСІХ СПРАВАХ ДО НАШОГО НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО ПО СОПІСНІ ПОРАДИ ТА РЕТЕЛЬНУ ОБСЛУГУ.

S. KOWBASNIUK

277 K 10th STREET, (між 1-ю і Евено А), NEW YORK, N. Y.

BATES & ANDERSON
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
HUDSON, N. Y.

ТЕЛЕФОН: 172
Католицький асистент

ЗАЙВО

Зовсім зайво вдаватися до знижуючого ціну погребника, котрий з власної волі продумує над низькою ціною.

Наші услуги можна дістати таксамо дешево (на ділі дешевше), як в інших, а кожний матиме те розуміння і вдоволення, що дістав услугу найліпшу, яку лише можна дістати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-4540

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Для 15 квітня 1939, помер у Честері, Па.,

МИКОЛА СУДЧАК,
член відділу 888, у Честері, Па.

Був діяльним членом у Товаристві "Запорозька Січ" і брав усе життя участь у відділах життя, підпомагав на кожному пошлі для добра У. Н. Союзу і для його членів з ворожих армій нашої Неньки України.

Помер при такій операції шудна.

Походив з села Білина Велика, повіт Самбір. Мав 64 роки. Прибув до Америки року 1903, і виїжджав на вакації до Рідного Краю два рази.

Вступив в члени Тов. Запорозька Січ в році 1917.

Похован відбувся 18 квітня з дому жалоби при співучасті великої кількості товаришів Запорозької Січі.

Оставив жону вдовою і дві дочки вже замужні, а вінним сполучним осяда Ріому землі Вашингтона.

Йосиф Бринглевич, секр.

На невідповідному місці, Куришмалюки стали битися на вулиці. Вкінці Куришмалюк каже:

— Чому, поправді. Ірко, бемося на вулиці? Навіщо маємо хату?

С. П. А. 217 E. 6ST. NEW YORK

УПРАВА ДОМУ

КАРПАТІЯ

проголошує

ЩО ВЖЕ ТЕПЕР

можна замовляти: салі на концерти, бенкети, балі, збрани — все по уміркованих цінах.

Гостиниця з першокласним рестораном.

ВАСИЛЬ ЛАЗУТА,
СЕМЕН ДЕМІДЧУК,
управителі.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі і хронічні недуги чоловіків і жінок — Пієра й кров.

Аналіз крові для подружжя \$1.00.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.

NEW YORK CITY, Room 14.

Грамерс 7-7697

Офісні години 10-8; неділя 11-3

Жінка-доктор до обслуговування

X & флюороскоп.

ДО ХОРИХ

Багато жінок і чоловіків, що терплять зводило тяжкої недуги шудна, серця, нервів, лямбо, ніг, паралізу і багатьох інших небезпечних недуг, є рині здорові. Без ризику, що Вас болить і як довго, зверніться до нас ще ніж, а знайдете нову раду і українській мові. Можна також писати до:

ХІРОПРАКТИЧНЕ БЮРО

185-2nd Ave. (піл 12 вул.) New York

Години: від 10. рано до 8. веч.

В неділі: від 10. рано до 1. поп.

Подорожі до

ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ,
РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Пересилка грошей.

Бизнес й Доми на продаж.

Асекурація різного роду

Нотаріальні акти й старокраєві справи полагожує:

ПЕТРО БАРТКІВ

Real Estate & Insurance Broker

Notary Public.

309 EAST 14th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Phone: ALgonquin 4-8254.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

Недуги крові, шкіри, нервів, загальну слабкість і нервову вичерпаність, катар і хронічні болі, недуги шудна, недуги кишківника, гемо-роїди й інші виходові захворювання, що справляють біль та недовго, забування печінь й сечового міхура. Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок лікується з добрим і скорим успіхом. Як маєте якінебудь недомогання, котрих не розумієте, порадьтеся з довір'ям мене, а я вам вкажу.

Проміні Х (екс), екзамінація крові й сечі.

Умірковані ціни.

ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. L. ZINS

110 East 16 St. N. Y.

(між 4-тою Ев. і Ірвінг Плейс)

ГОДИНИ: від 9. рано до 8. вечір.

В неділі: від 9. рано до 3. сполудня.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ДО ВІНАЙМУ МАЛА ФАРМА

на годівлю курей, дім на 6 кімнат, всі уліпшення, бланко SUMMIT, N. J. Голоситися під числом:

634 — 15 Ave., NEWARK, N. J.

ДРУКАРІ. Потрібно друкарів-ліно-

тистів, що міг би рівночасно бути управителем друкарні. Після бажання може стати спільником. Голоситися на адресу: John J. Beck, 4835 Loogo Blvd., Detroit, Mich. 91-3

ЛІК НА ПІХУР І НІРКІ (Diuretic)

Цю славу європейську природну медицину поручають головно тим, що не можуть удержати сечі, його пече в піхурі або болить у криваж. Ціна \$1.75. Шліть замовлення до:

Mrs. GRETA LESKOVAR,

507 E. 73rd St., New York, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:

Від 1-3 пополуноді і від 6-8 вечір. Н неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.

(near Springfield Avenue)

Tel. Essex 3-4468.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRamercy 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12.

Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БІЛІНІ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жилки, болочі ноги, флебіти (запалення жил), напухлі або болочі коліна чи істоники і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісні години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York, City

Близько Бродвею.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

МІРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ризику, як далеко поза Нью-Йорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удиртелькер

заряджує погребами по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL

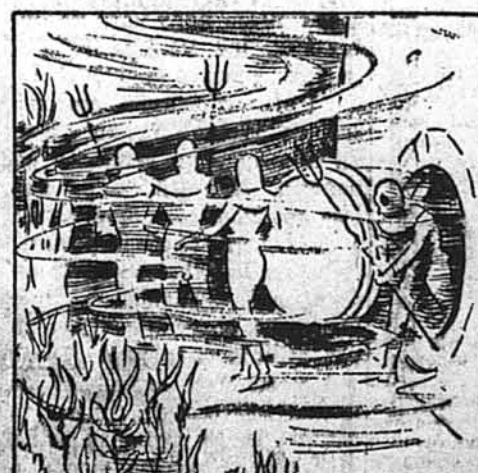
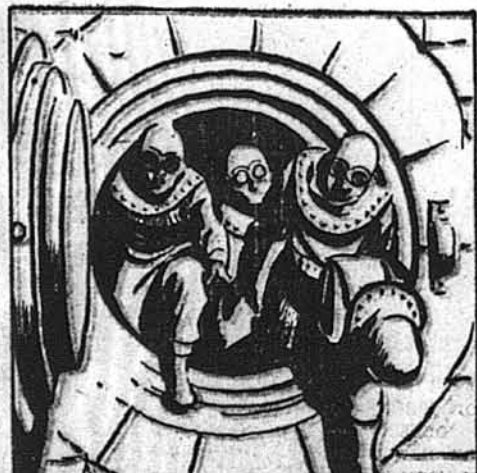
707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6877

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(88)

Як тільки королева Атка виголосила свій засуд, зараз з підводної лодки висунулись три дивовижні фігури, наче з газовими масками на головах. Це були птоми, слуги атарських жреців, що в спеціальних зладжених нуркових одностроях майже все перебували на дні озера Горус. Вони ловили там рибу, а навіть управляли підводні городи, з дивними водними рослинами.

Без довгих церемоній птоми почали натягати на Гелену такий однострій, який вони самі мали. „Що вони думають з нею робити?“ запитав Тарзан Геркуфа. „Вони візьмуть її до спеціальної кімнати, замкнуті там і пустять тонкий струмочок води. Вода буде поволі в кімнату підноситися, аж доки її не задутьши. Це повільна смерть, страшна для тих, що мають слабкі нерви“.

Одягнувши її птоми новели її до підводної лодки, а опісля вивели іншим боком на воду. Почалась вандрівка по воді. Гелена банила, як інші птоми, немов огородинки на суші, пололи, обсаджували піском, та плікали водні рослини. З тих рослин атарська аристократія справляла собі вибагливі потрави. Дівчина блукала так по дні, дивуючись, що припало на її долю.

Лявак подав у розпуку. Гелена відійшла, все пропало. Його навіть денерувала балачка Тарзана з Геркуфом. „Що говорити? Хіба не бачиш, що все пропало?“, хотів він завважити Тарзанові. Та він здержався. Скоро буде кінець. Коби скорше. Думка, що атарці можуть щось жахливого заплотити Гелені, доводила його до божевілля. Коби скорше кінець, думав він.